

CVCA FERA

ELS INVISIBLES PRESUMITS. — A tres kilòmetres sota la cintura dels combatents, mirant amb lupa, es descobreix els senyors Dato i Maura que es barallen per fer la pau del món.

LA MÀQUINA
D'ESCRIURE

FOX

REUNEIX TOTES
LES PERFECCIONS

Dipòsit central i tallers: Vergara, 1, principal.—Barcelona
Concessionari exclusiu. **VENANCI GUILLAMET**
Importació i stock de totes les altres marques de màquines d'escriure

LA RIALA D'ALTRI

(A Anglaterra s'ha suprimit el pa del dia, per la disciplina de queviures).

Joanet.—Perque no mengem més pa del dia?

Joaneta.—No ho entens, benèit? Perque si mengem el pa d'ahir i guardem el d'avui, mai no arribarem a passar fam, com voldrien els enemics.

PUNCH.

Alicia.—(Dient les seves pregaries de la nit, després de haver-se barallat amb la seva germaneta). «Senyor, beneix també la meva germaneta Isabel.»

Isabel.—¡Encara tens la poca pena de resar per mi!

PUNCH.

CVCA FERA

PREU (i és regalat)

Any Ptes. 6 — Semestre 3'50
Trimestre 2 — N.º solt: **10 cts.**

Escudellers, 10 bis

REVELACIONS SENSACIONALS

Curiosíssima troballa.—Genealogia d'En Dato?
El tartarinisme més gran del món.

Un investigador d'aquells que saben el dimoni on geu, s'alaba d'haver trobat en certs recòndits tocoms d'un polsós arxiu, a l'antiga i molt heròica capital de Xauxa, un cap de paper en el qual consta en blanc i en negre el fet d'haver ocupat la presidència del Consell de Ministres d'aquella venturosa república un il·lustre polític anomenat Tartar-kan, (de les paraules *Tartar* = *imaginació* i *Kan* = *ardenta*). A base de la troballa, l'il·lustre savi, amb un entusiasme i una paciència que tots hem d'admirar, ha seguit les seves recerques en els arxius de Xauxa, venint en coneixement que un secret de l'esmentat Tartar-kan, emigrat de la república per qüestions polítiques, anà a parar a la vella Europa.

Fins aquí la descoberta no tindrà res de particular, si no fos que l'il·lustre investigador suposa que el descendent del Tartar-kan de Xauxa és no menys que el fundador de la niçaga dels Tartarins, un membre de la qual fou immortalitzat per la ploma del novel·lista francès Alphonse

Daudet. En efecte: seguint la teoria que estableix el savi autor de l'extraordinària descoberta, la paraula composta *Tartar-kan* es pronuncia a Xauxa com en català *Tartar-rèn*, per tenir la *k* el valor d'una *h* i ésser convertida la *a* en *e* pel sol fet de seguir la *h* i anar seguida d'una *n*. I vetaquí que, adaptada la pronunciació a la grafia francesa per un Tartar-kan que anà a raure a Tarascó, donà per resultat el cognom Tartarin.

Afirma el savi que la branca europea dels Tartar-kan fou molt prolífica i intenta provar-ho amb els rastres que n'ha trobat en molts indrets. Un dels quals és la part central de la península ibèrica, encara que sembla que els descendents del Tartar-kan en aquells indrets ho són per al·liança d'una Tartarin amb un monsieur Donnée que emigrà a Portugal i d'allí a l'interior, fundant la branca Donnée-Tartarin, de la qual s'ha perdut el nom però no el rastre, car aquest subsisteix en els trets psicològics d'una infinitat d'individus.

Després d'això, el savi investigador deixa la paraula als estudiosos ibèrics, als quals demana i agraeix per endavant tot esclariment que li puguin proporcionar en constatació de la seva tesi.

* * *

Sense que tinguem la pretensió d'al·liçonar a l'il·lustre descobridor de l'origen dels Tartarins i tement en la nostra ignorància caure en allò que la gent vulgar en diu una ficada de peus a la galleda, ens permetem posar a la consideració del savi els següents fets:

La paraula francesa *donnée*, equival a la castellana *dato*. Ja és una dada, que diria En Vallés. El qual, com és sabut, anomena senyor Dada a l'ex-president del Consell de Ministres senyor Dato.

¿No podria tenir alguna relació l'esmentat cognom amb el de Donnée? Cal observar que el senyor Dato no deixa alguns cops de tartarinejar, encara que d'una manera modesta i *inter nos*. De manera que si per una banda, amb la teoria de la neutralitat grisa preconitzada per ell, sembla dementir tota relació amb l'heroi tarasconès, per l'altra és fa tot sovint les seves il·lusions. Ara mateix, per no anar més lluny, està radiant perquè és creu que la seva recent visita a Barcelona ha estat una marxa triomfal que li ha costat i tot una malaltia a conseqüència dels tràngols d'entusiasme que ha hagut de sofrir—i que ningú ha sabut veure—i d'onze discursos que s'imagina haver pronunciat.

* * *

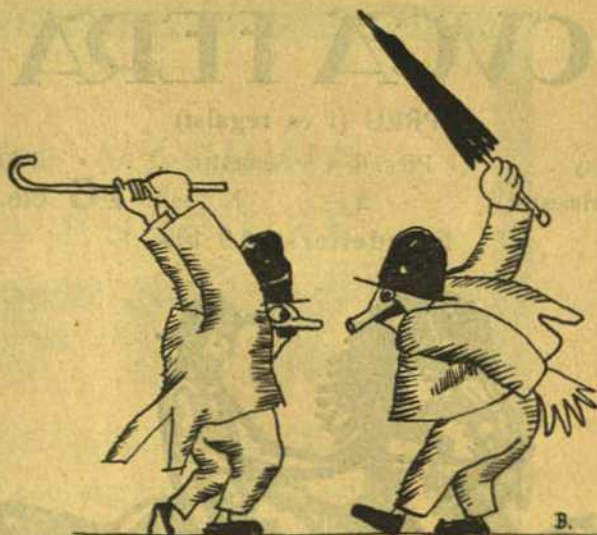
Però el més extraordinari tartarinisme del senyor Dato, és el que ha anat afalagant del començ de la guerra ençà. D'ençà que les nacions es fan a miques, el senyor Dato ha cregut que havia arribat l'hora que Espanya tornés a fer rotllo i imposés la pau als imperis i a les repúbliques, i enlluernés la humanitat. Ha encarregat als magatzems del «Sisle» aquell sol que mai es ponía, i aquell lleó que quan badallava de gana feia esgarifar; i a en Grandin un parell de plaques esmaltades que l'una digui *Non plus* i l'altra *ultra*, perquè les antigues havien restat inservibles de tan consumides de mosques. El senyor Dato vol posar tot lo món sota el protectorat d'Espanya; com Napoleón, repartirà regnes entre els seus coneguts. Al pobre bútxara d'En Sagnier se'l farà rei del Titicaca per consolar-lo de la pèrdua del districte d'Arenys! Ho sabem de bona tinta.

Un vell meravellós

Una vegada era
un vell—oh, cosa rara!,
nét de son avi, i fill
de son pare i sa mare;
i entre les meravelles
que encare corren d'ell
diu que primer fou jove
i que anà fent-se vell.
Sempre que li venia
set, procurava heure
un got, o beure, o cantir
d'un líquid bo per beure;
la fam, l'acontentava
amb qualche rosegó
que, de la seva boca,
baixava al paidó.
Sense llum, tot ho veia
del color de les mosques,
i en canvi s'assegura
que hi sentia a les fosques,
les més hores del dia
feia l'ull aixèrrit;
però en venir-li sòn,
s'entaforava al llit.
Sembia cert que movia
la llengua quan parlava;
i que el seu caminar
fou la cosa més brava,
una d'aquelles coses
que sobten qui les veu:
car ell sempre avançava
o l'un o l'altre peu.
La seva cara, per
tristíssima planeta,
si no se la rentava
ja és prou que anés ben neta;
i tenia les dents
a la boca (ja és cas),
la qual em penso jo
que era entre barba i nas.
Per fi s'empiocà
d'una aital malaltia
que deien que si no
n'eixís, es moriria;
però afegeix la història
que no tenint diners
pel metge, no trobà
(ja és estrany) qui el metgés.
Malgrat d'airò finà.
Ai las! la mort és trista!
Deixà de respirar,
se li entelà la vista...
Ara son còs és cendra,
no li neguen un plany:
li mancà un any de vida
per ser més vell d'un any.

OT.

Notícia quotidiana, il·lustrada.

En el districte... s'han aplegat totes les forces liberals de la barriada i han constituït un casino on treballen enèrgicament en defensa de Patria, Monarquia i Llibertat.

(El diari).

L'UIL TAFANER

L'hora que a l'Audiència han tret les esto- res, han canviat de president; ara tenen un bell president, don Bernat Longué, home de societat, gran cavaller, que mai ha posat una penyora a cap advocat per extralimitacions en actes de justícia.

El nou president, ens recorda un jutge de primera instància de Barcelona, de les dots i condicions, sem- blanca física i nom del senyor Longué; davant d'ell informà en afer de més o menys quantia, el nostre don Joan Per- manyer, advocat tant il·lustre com escassament frenètic.

No sabem què va dir el senyor Permanyer: mes, el cas és, que es mereixia una penyora.

El jutge, sempre cavaller, no digué un mot: mes quan sortia el senyor Permanyer de l'Universitat aon havia explicat andrones i ordenacions de Santacília, es trobà al despatx amb dos senyors.

—Veniem de part del senyor... diguem-ne L.

—Ah! molt bé—contestà el senyor Permanyer.—Que ja hi ha sentència?

—Venim com a padrins, don Joan.

—Iii

—Veurà: vostè ha ofès al senyor L.: i el senyor L., que mai ha valgut fer valguer la seva autoritat, tractant- se de diferències amb advocats, ens envia perquè nomeni vostè els seus padrins, i veiem les condicions del duel.

—Mirin—respongué En Permanyer immutable.—Ja està llest. Diguin al senyor jutge que el que és jo ja em dono per mort.

El senyor Llopis, agent de negocis, va sortir regidor, designat pels lliberals autonomistes i enfront de la candidatura collasista. El lloc de minoria preparat amb certes arts a favor d'ell, l'obtingué mercès als vots i a la llealtat nacionalista. Tot això se li ha dit indirectament; però no temin; al districte setè no hauràn de proveir pel novembre dugues vacants extraordinaries. No hi ha por. La de don *Hermenequildo* i gracies.

Però En Llopis ha tingut una idea per a demostrar l'autonomisme d'ell i de l'Oh-la-là. Han acordat celebrar l'homenatge el dia de l'aniversari de la República Cubana. Això és fins separatista!!!

Els diuen que volen recordar el 1888. No els creieu; són modestos i ho fan per despistar.

Els veïns del carrer de Barbarà estan esglaiats davant d'unes obres abusives que per engrandir un «music-hall» del carrer Nou s'estàn escometent. El cor de l'illa de cases, un dels més dolços interiors barcelonins, desapareix per a donar pas a un perill en cas de foc.

Seguir el procés legal del afer resultaria un voluminós tractat sobre el conreu de la martingala. Basta, per no allargar el que volem dir, citar tres fets: es demanà al principi permís per unes obres diferents de les què es feien, es sorprengué la bona fè del governador presentant-li l'expedient barrejat amb molts d'altres, i a la Comissió municipal que aprovà la cosa, els regidors lerrouxistes depressa i a primera hora ho despatxaren sense esperar l'estona que s'acostuma deixar perquè vinguin els companys. Fins es diu que un ex col·laborador del «Brusi», dels que més cridava a les hores del Dijous Sant, va avançar ara el rellotge.

¿Quí és que tant empeny? L'arquitecte dé les obres és el regidor radical senyor Vega i March.

Les llengües viperines, els que tenint ulls no han sabut enternir-se davant l'austera administració republicana de quinze anys ençà, faràn comentaris poc favorables sobre el fet suposant, per exemple, que del gas Strache al temps d'ara tot ha estat propi de lladres de camí ral. La

LA POESÍA DE LES RUNES

—No et recordes, Quim, que aquí te'm vas declarar?

—Prou! Oh, i que més enllà encara hi deu haver, fet amb carbó, el càlcul del que donen les cases de ton pare al cinc per cent.

CUCA-FERA no pot seguir semblant camí calumniós, i creu que públicament s'ha de fer justícia.

El senyor Vega i March és una plasmació brillant de la Solidaritat Elèctrica. La nova i formidable concentració política no ha vingut a fer negocis, perquè això és propi de comerciants. En tota tasca intel·lectual i de cultura hi deixarà la seva petja gloriosa. El seu més ferm símbol cerebral es l'Himalaia Marieges.

No és que la Solidaritat cregui que el «concert» amb cambres sigui un *alarde* de ciència, no. Ells ja comprenen que la moral se'n ressent, però portats per un enlairat i sà maquiavelisme volen fer tasca de progrés.

Com? La influència dels ajuntaments en els cafès cantants, amb qualques casos montecarlins serà decisiva i

així es prepararà el monopoli i la municipalització del públic servei. Després (i aquí hi ha el truc) el dia que tot Barcelona sigui un «foyer», què farà la Lluga? Are sí «maestro» Burell, que la victòria és dels *solidaris* d'En Vega; comenceu d'obrir la caixa dels cabals secrets de Governació. Ve el cop definitiu; que s'acabi el nou «music-hall»; i la «pantera separatista» per sempre més és morta.

Dia de sessió en el municipi d'una de les Balears menors. Es tracta d'un afer relacionat amb les monges que serveixen l'hospital civil.

Un regidor anticlerical.—Això no pot anar.

Un altre.—La culpa de tot la té el Concordat.

El regidor anticlerical.—I qui és aquest Concordat? Un desvergonyit, un nyèbit, un nèt de criança! Que el matin d'una vegada, idò!

En Pius de Valls és un home extremadament pintoresc. Fins ho és massa.

Era el darrer dia d'abril, i passava l'avui ex-diputat provincial pel carrer de la Boqueria, quan de sobte un amic li allarga la ma i li pregunta:

—¿Aon va, don Pius amb aquesta cara tan llarga?

I don Pius, mostrant al seu interlocutor una medalla de plata que portava curiosament estojada, li va contestar:

—Miri, com que demà ja no seré diputat, m'arribo a la Diputació a tornar els guarniments.

Els corresponents que tenen a Madrid els diaris barcelonins, telegrafiaren a començaments de la passada setmana, la notícia que En Dato es trobava indisposat. I afegien: «La indisposició es debida al cansancio que le ha producido su excursión por Cataluña durante la cual ha pronunciado 11 discursos.»

Definitivament els reporters madrilenys són uns plaques, com ho demostra el fet de bromejar fins amb les

malalties del proïsme. Perquè En Dato no va pronunciar cap discurs a Catalunya; ho sab tothom; el que va fer En Dato no són 11 discursos sinó 11 banquetes suculents, o siguin el dels datistes, el del comitè o junta del Centre datista, el dels periodistes, el de la colònia Sedó, el de Montserrat, el del Tibidabo, el de don Marià de Foronda, el dels seus amics particulars, el de la Al'lança, el de les persones que havien intervingut en la confecció del programa de l'excursió i el del Hotel Colón: això sense contar-hi les innombrables copes de xampany i les pastes variades que es va veure obligat a engolir en els centres i societats que visità.

De manera que la indisposició d'En Dato no va motivar la l'oratoria sinó els àpats. I és que un home tan metafísicament neutral com el senyor Dato, no té més remei que empassar-s'ho tot.

L'intrèpid Cambó, que ha recorregut tot l'antic continent, que ha estat a Londres, a Spitzberg, a Constantinòbla, que ha parlat amb jueus castellans dels quals no volen saber res els castellans jueus: En Cambó, que com una llençadora, recorre mil vegades en actes de propaganda tot Catalunya i tota l'Espanya simpàtica, ha comprès a l'últim que no tenia més remei que fer-se del Centre Excursionista de Catalunya.

Acompanyem en el sentiment als grans sedentaris que poblen la «meseta». Tot l'excursionisme que fins ara ha fet En Cambó no era tan sols agilitat de cames, sinó també d'esperit.

En aquest moment de trontoll de l'univers, el vell polític espanyol s'arrapa a la closca, i s'hi amaga: en Cambó es fa del Centre Excursionista. Veusaquí un acte encara més perillós que la famosa amenaça de la Festa de la Unitat.

Els «àcrates» de Gràcia, en un cartell dirigit a «los amantes de la cultura» anuncien un cicle de conferències, en el qual, en barreja pintoresca s'hi veu desde el catedràtic Pi i Suñer al «compañero Miranda». Algún nom que per anomalia s'hi troba, no descomposa el castellanisme del quadre.

Aquests anarquistes que ara s'istilen, i què, enemics de tota violació de les lleis naturals, sembla que s'entusiasmen en veure atúdes Polònia, Irlanda i altres nacionalitats que espontaniament sorgeixen, estan ensenyant el llautó d'una manera lamentable. Un dia fan vetllades amb obres dels Alvarez Quintero, on és de suposar que hi haurà molt poca «dinamita cerebral», i no fa gaire estona per a gaudi popular acabaven una funció amb la peça «Campi qui pugui», que és de suposar que devia ésser una alusió fètida al miting de la Casa del Poble.

Si volen realment fer patria universal, i a aquests llibertaris oficials els repugna la llengua del Institut d'Estudis Catalans, i ignoren el francès, l'anglès i fins l'alemany, els donem una solució cosmopolita: que esmersin l'Esperanto i per poc que el sàpiguen no ho faràn més malament que ara, que esmersen l'idioma en el qual s'han escrit els rètols dels estancs i altres obres immortals.

MONUMENT (En Pi jugant a fet entre 2 columnes).
—Mira, noi, al cinc d'oros l'ha fallat el dos de bastos!

Els tres optimistes

EN la penya d'un dels circois barcelonis on honorables senyors gaudeixen l'inefable delícia de no pensar en res, i assaboreixen voluptuosament la llur decorativa inutilitat, tres amics fumen cigarretes egípcies. Parlen lentament: fa l'efecte que parlin per tenir un pretext de fumar.

L'un diu:

—Els optimistes, quina gent! Ne conec un, que és deliciós. Es tracta d'un infatuat. Aquest dia va pujar al tren, en un departament buit. S'adormí, i, en despertar, veié una dona admirablement bella, elegantíssima, que es disposava a baixar del tren en una estació que el meu amic no coneixia. Ell, tot i trobar-se mig ensonyat, mirà amb passió la efímera inconeguda. Ella girà el cap.—Es d'emoció amorosa que el gira, pensà ell.—No sapigué no cal dir-ho, el nom de la dama, ni el del lloc on devallà (el tren hi parà massa lluny de l'estació), ni té pista de cap mena per oferir a un detectiu. Però la primera cosa que ha fet en retornar a Barcelona ha estat *fer-se treure els papers*.

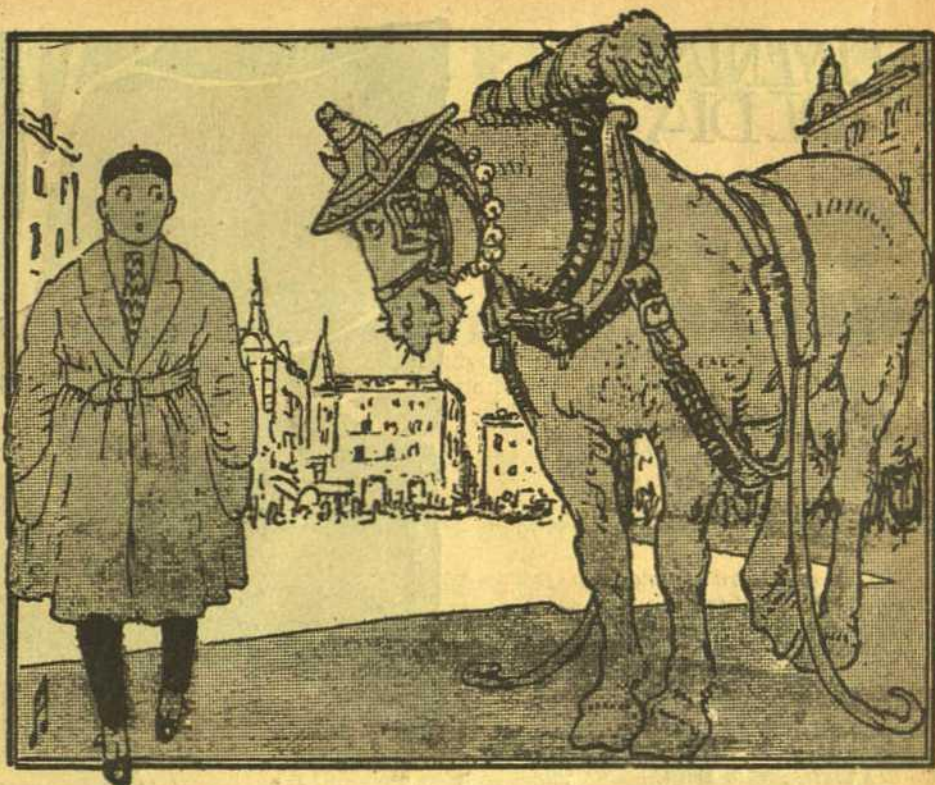
Pausa. L'altre diu:

—Jo en conec un altre, d'optimista. El meu és un creòdul. No fa gaires dies, al Liceu, una coneguda el va capturar per la rifa, amb fins benèfics, d'un automòbil. Ell, ni va sentir quina cosa li deia la seva amiga que es sortejaria, perquè estava distret amb un càlcul sobre quina fila farien les nostres noies brunes i primetes més en boga, d'aquí vinticinc anys, quan seràn rodones i rosses. Però a l'endemà següent, tot prenent el cacau amb llet, obrí un bitllet perfumat de la dama, que contenia una targeta, amb el seu número per al sorteig. Immediatament se'n anà al telèfon, i encarregà a la casa *El Llampec, Construccions al minut*, que li bastissin un garatge en uns camps que té al capdamunt de la Diagonal.

Pausa. Un badall. Pausa.

El terç diu:

—Jo també en conec un, d'optimista. El meu és un poeta. Els poetes són més optimistes encara que els infatuats i els creòduls. Aquest poeta conegut meu, segueix somrient malgrat d'haver-lo foragitat el propietari de la casa on vivia, d'haver-lo desnonat el sastre, d'haver-lo plantat la dona. Vaig trobar-lo aquest dia, que se'n anava a fer un àpet suculent, oriental; me'n contà les mil exquisideses.—I ja sabs com pagar-lo?—li vaig demanar, amb un aire voluble, per no ofendre'l (perquè s'ha d'ésser

EL PERXERÓ (mirant-se l'estudiant).—Diguin el que vulguin, tantmateix un *sombrero* vesteix més.

dolç amb els somnia-truites). La seva resposta m'aclaparà. El meu amic feu un gest de suprema indolència amb la mà voleiadissa. Contava, per pagar l'àpet, amb la perla que trobaria dins una ostra!

Epitafi d'una ballarina

*Aquí jeu Iris, la dansaire,
de cor lleuger, de voladors tapins:
va posà el peu d'aquesta fossa al caire,
i, distreta un moment, va caure dins.*

EL VENTALL DEL DIA

Llegenda del Rei memorialista

*Jo no tinc mitjans ni regles
per saber quan succeï:
només sé que ja fa segles
de l'història que et vui dir.
Hi hagué lluites a desdî
en la faç de mig planeta
i, essent ja la terra estreta,
fins la mar tingué parany.
No l'espantis, Ramoneta;
fa qui-sab els anys.*

*De tothom se'n va fer tropa,
fins del vell i l'infantó.
Un grapat de reis d'Europa
s'investiren amb braó:
entre el fum i la rojô
van anà amb la testa dreta;
per son nom i per sa plela
atuïren els estranys.
No l'espantis, Ramoneta;
fa qui-sab els anys.*

*I va haver-hi, d'altra banda,
reietó de lloc novell
que obeïnt a la comanda
de fé el regue fort i bell,
tot gaudint-se del tropell
sens llençar ni una sageta,
va guanyar-hi més dobleta
que en carreguin orifanys.
No l'espantis, Ramoneta;
fa qui-sab els anys.*

*Mes també diu que hi havia
un país desert i gran,
i la gent diu que hi vivia
testa nua o amb turbant,
badallant o bé cantant:
feien vida desueta
amb llurs cuines sense aixeta
i llurs portes sense panys.
No l'espantis, Ramoneta;
fa qui-sab els anys,*

*I tenen per monarca
un minyó tot presumit
cama-llarg—i dels de marca;—
que, per fé un paper lluit
entre mig d'aquell brogit,
prou daria una pesseta.
Si amb la seva guitarreta
tots els homes fés companys!
No l'espantis, Ramoneta;
fa qui-sab els anys.*

*I, creient-se tenir vista,
la barraca es va guarni
com si fos memorialista;
tot el jorn passava allí.
Tarda, nit, i dematí
el servei de l'escaleta
deien:—Jove, una carteta
pel sorget del mens afanys!—
No l'espantis, Ramoneta;
fa qui sab els anys!*

*El rei jove va passar-se
molt de temps, suant, vermell,
sense temps ni d'airugar-se
mai la pluma amb el cabell.
Però es deia:—Mon consell
seguirà tot el planeta;
jo seré son consueta;
tot me són bons averanys.—
No l'espantis, Ramoneta;
fa qui-sab els anys.*

*Mes,
s'adorm
I caigué
i de nou
Quan el
(dins la
despert
deia:—)
No l'esp
fa*

—I encara diuen de la Vall d'Àran que estan incomunicats amb Espanya! I el de contribucions que els cargola el fetge!

ELS FALSIOTS

(Continuació)

El poble, com que està enfilat en una muntanyeta, és tot ell pujades i baixades; te cafès de Dalt i de Baix, cooperativa, tendes on se ven de tot, des d'espardenyes a aiguardent, riera, tartanes que passen per la riera, barberia, estanc, etc. En fi, totes les coses necessàries a un poble que s'estimi. Posat a haver-hi, fins hi ha tertulia de notables, instal·lada en una cèntrica sabateria on venen betes i fils.

CAPÍTOL SEGÓN

A casa don Jaume Puig sembla que tots tinguin febre. Ell, la senyora, les noies i sobre tot les minyones corren amunt i avall, qui en mànigues de camisa, qui en xambra, qui en enagos, i tothom sense cotilla. I ja són les onze.

No s'ha encès foc a la casa, el cafè amb llet s'escalfa al fogó de gas. Don Jaume ha esmorzat vianda freda, i el noi ja s'haurà endegat com millor li semblés en el despatx.

Una noia cobreix espills i quadros amb draps blancs, l'altra acaba d'omplir una maleta amb les coses més precises, i el senyor s'obstina en tancar a cops de cul un bagul gros com el *mundo*. A la senyora sembla que l'hagi picada la taràntula maleïda: Ha perdut les claus, i cal trobar-les perquè no convé mai deixar porta ni calaix obert, i al mateix temps té de donar les disposicions properes de la mestressa de sa casa.

La Quimeta i la Maria estan que no saben el què passa:

—Quimeta! pensi en la greixonera, que per la festa major es menja gall d'indi o capons, igual que si fos Nadal.

—Meno.

—Maria!

—Maniii.

—No es deixi els devants brodat ni aquells amb randes. Un dia o altre vindran els amics del senyor; són uns poques vergonyes en el meu concepte, però qui mana, mana; i nosaltres dones, pobres esclaves, tenim de complaure'ls. Ai! Què s'hi farà!

—Calla! crida don Jaume donant cops de cul al *mundo*.

—Es que...

—Calla!

—Papà...

—Mamà!

(Això son les nenes).

Un lloro engaviat crida:

—Piojito! al lorito piojito.

—Me'n vaig a tirar-li una cossa.

—Te'n guardaràs prou. Era de l'oncle Agustí.

—I què'n farem d'aquesta bestia?

—Que se l'emporti la Quimeta. Al jardí farà molt goig.

eda el mestre de minyons que ells no entenen i l'agent

u, una diada,
s del treball.
pasa alçada
a el mall.
feu un badall
a barraqueta
una oreneta
—als carreranyes.
s, Ramoneta;
—sab els anys.

El darrer tret de la guerra
li llevà el sostre ruí;
la guitarra era per terra,
li xafà no se sab quí.
Veié el Rei, vora el camí,
sos dos patges, sort damnada!,
discutint amb foll esclat...
per la guerra ja acabada!!
Cap l'oïa, essent cridat...
Fa tant temps, que tal vegada
ja no és veritat.

—Ah! jo? no senyora.
 —Doncs la Maria.
 —I ca! pessiga i mossega. Que el portin les senyore-
 retes, que ja el tenen domesticat.
 —Nenes, voleu portar el lloro?
 —I ara? (a duo)
 —Hi iiii iiii!
 —Que es això? que tens, fill meu?
 —Es la dida, que el pessiga perquè piori. No'n tingui

dubte senyora. Nosaltres aquí escarrasant-nos, i ella asseguda com una reina al balancí del menjador. Quan la mona, vull dir el nen, s'adorm, el pessiga. Es molt més còmode bressar una mona, vull dir...

—La mona, vull dir la mosca, vull dir el nen, vull dir vostè, vull dir tu, ja'm puja al nas. Prou!

—Aquestes faràn tard al tren.

—Es veritat. Apa, corrin a endegar-se. Dinaran a cal Peret, facin els llits, comprin per sopar, que nosaltres arribarem a les vuit. Vagin a encarregar llet i costelles. Costelles per cada dia, que no'ns prenguessin per ma; i peix. Molt bé. Netegin els vidres, reguin el jardí, vegin si hi ha pollastres, demanin coques ensucrades per als diumenges i sense ensucrar per cada dia, i no sé... no sé les coses que m'oblido.

—Eh?

—Sí! ensenyi el poble a la Maria.

—A la Maria?

—Sí, a la Maria.

—Però senyora, si tot el món és seu.

—No sigui insolent! Vagi's a vestir i emporti-se'n el lloro.

—El lloro? no!

—Mateu-lo!

—Calla Jaume, no donis ales. Emporti-se'n el lloro.

—No, prou llores som nosaltres.

—Com a xerraires, sí!

—Mateu-lo.

—Calla, Jaume. Vagin a vestir-se.

—*Piojito! lorito real, piojito!*

—Mateu-lo!

—Calla, indio.

—Aquí té les claus, eren sobre la calaixera de l'arcoba.

—Mare de Deu, és que una no sab on posa els ulls ni les mans.

—*Piojito!*

—Mateu-lo!

—Cruel! Realment una no sab on posa les mans; si jo ho hagués sabut el dia de casarme...

—Però dona...

—Prou orgues! Que t'ha fet el lloro?

—*Piojito.*

—Ves al diable! Mateu-lo.

—No! filles! Paquito!

—Si aquí hi hagués un home...

—Però, papà...

—Però, mamá...

—*Piojito.*

—Mateu...

—Mira, vesten a tancar els baguls, Jaume. Quimeta! Maria!

—Mani.

—Ja están vestides?

—Ara acabem.

—Ja está acabat.

Surtin.

—Servidores.

—Miri, vostè, Quimeta, ja sab les tasques; agafin els trastos, pugin al carril, pugin a la tartana i facin això que'ls tinc encomanat. No descuidin res.

—Descansi.

—Pensin en els pollastres.

—Descansi.

—I en la llet.

—Descansi.

—I el lloro, mamá.

—Ja el duré jo dissecat.

—Selvatge!

(Continuarà)

A LA EXPOSICIÓ DELS FRANCESOS

Le Penseur: —Si sapiguessis el que estic pensant de tu, amic Baixeras.

Els «dinàstics» de Vilanova.—A Vilanova hi ha un «Círculo dinástico» que ha enviat telegrams d'adhesió als senyors Prieto, Romanones, Maura, Dato i fins a En Sagnier! Van fer un banquet amb sanfaina, ous remenats i mendonguilles. Però el dinar se'ls va empatxar, perquè a mitg àpet s'adonaren que no havien pensat a enviar telegrams als distingits caps monàrquics senyors Rodés, Melquiades Alvarez i Lerroux. I no cal dir que havent-se enviat telegrama a En Sagnier, era un crim no fer-ho amb En Forgas!

¡Pègal!

havia dit la Rosalía: «No'm casaré sinó amb un home que hagi fet alguna acció esclatant, i estigui condecorat.» Una medalla de salvament em semblà que seria prou honrosa.

Per espai de cinc mesos vaig voltar per les vores del riu. Diverses persones es llençaren a l'aigua gairebé tocant el meu nas. No vaig poder aprofitar aquestes avinenteses. Desgraciadament, no sé nedar, em calia esperar que un «desesperat» de bona jèia es capbucés ben a la vora del marge per poder pescar-lo sense perill.

Vaig resoldre, doncs, de cercar la gloria en terra ferma. Després de tres anys perduts en fer lliscar el bastó entre dos radis d'una bicicleta en camí, en fer tercerilles a velles senyores desvalgudes, en empenyer delicadament criatures sota de carruatges, en una paraula, en suscitar setcentes vintitres catàstrofes, de les quals, ail no'm vaig aprofitar, vaig començar de creure que no'm casaria mai amb la Rosalía.

Anava ahir pel carrer, quan, de cop i volta, un gran crit atragué la meua atenció. Intrigat, vaig girar-me pensant que era un actor que declamava alguns versos. Oh, fortuna! Era un senyor d'edat al qual acabava de passar pel damunt un carruatge, i que jèia a terra, amb la cama dreta trencada.

Quan un accident d'aquesta mena es produeix en un carrer desért, la primera cosa que cal fer és no bellugar-se. Un hom ha de restar al caire de l'acera, esperant que la víctima dissortada, a la qual planyem ben sincerament, hagi atret amb les seves exclamacions una vintena de persones que arriben, corrent, de tots indrets. I fins i tot de vegades un policia, que s'atansa a poc a poc.

El senyor d'edat—que endebades volia aixecar-se—posseïa una superba veu de baix; així és que comparegueren nombrosos vianants. Vaig avançar-me. Vaig dir que havia assistit a l'accident. Vaig donar detalls. Una senyora em felicità. Tot això, altrament, no durà gaire estona, i encara no havien passat 30 minuts que ja ens

ocupàrem de la víctima. Un jove m'ajudà a aixecar l'amable vell. (Hi ha verament ànimes caritatives. Vaig saber més endavant que aquest filàntrop havia desembraçat la víctima d'alguns objectes que haurien pogut afeixugar el seu pas, especialment una bosseta de cuir que afectava la forma d'un portamonedas, etc.).

Ens dirigírem al quarteret més pròxim. Jo pensava en la Rosalía. Pensava en la meua condecoració.

Ell vell es girà envers mí i murmurà:

—Moltes gràcies, senyor... Ara ja pot deixar-me: m'adobaré la cama.

Vaig pensar que la forta commoció que havia rebut aquell pobre home li hauria malmès una mica el cervell. Vaig posar amb més força el meu braç sota el seu, i continuàrem.

A la fi seria meua la condecoració!

El senyor continuà:

—Li he pregat que'm deixés estar... Ja li he dit: voldria adobar-me la cama.

A un boig, no se l'ha de contrariar. Vaig respondre:

—Sí, senyor, sí... tot seguit.

Vaig accelerar el pas, desitjant arribar a la comissaria amb la meua víctima abans que la seva crisi no esdevingués perillosa.

El pobre boig, negant-se a avançar, s'estintolà contra el mur:

—Em deixareu adobar la cama, sí o no? És la darrera vegada que li demano polidament que'm deixi estar. No vui arriscar-

me a què encara se'm perjudiqui més.

Vaig intentar arrocegar-lo, però s'enutjà. Vaig insistir. Amb dos violents cops de puny, administrats a dreta i esquerra, ens envià a mon company i a mí a rodolar a 15 metres de distància.

Des d'aquell lloc d'observació que no m'havia pas escollit jo mateix, vaig veure que la víctima s'alçava lentament la cama dreta amb els pantalons, movia una frontissa, apretava un cargol, i després tornava a deixar caure la cama dels pantalons i reprenia amb pas lleuger el camí del qual l'havíem allunyat.

La meua pèga de sempre! Aquell senyor d'edat tenia una cama mecànica, articulada, amb muntures de luxe.

M. i A. FISCHER

El mutilat.—¿No tindrien pas col·locació per mí?

El barber.—De moment, no senyor: si em vol creure passi a cal cira-botes.

Gent mudada

Mentres el català assoleix cada dia més distinció aristocràtica, el jovincels i les nenes de les torretes de croquant, endarrerits de moda com sempre, les han donades per intentar no parlar en la seva vida de «societat» la llengua que usen a casa. Són els que alternen amb les seves criades — els que en tenen — invertint els papers, perquè el violentar-se en la naturalitat fa agafar aire de dependència, i això augmenta, per contrapartida, la majestat de la «menegilda». Si no fóssim enemics de les solucions bilingües hauríem aconsellat a En Tiago Ruñol que per més exacte propietat descriptiva hagués fet parlar al «Senyor Esteve» en castellà.

Erem un dia d'aquets en el Coliseu Pompeia, momentàniament llogat per una funció organitzada pels antics alumnes de ***. La comedia anava a càrrec del quadro dramàtic del «Torrente de las Flores», i Martínez Sierra i Abati omplien el programa de l'espectacle de «gran moda».

Cal advertir que els que hi contribuïen i donaven calfu a la cosa, eren tot gent amiga i «charmante»; però posar-se entremig el «dialecto barcelonés» i quedar convertit el tò més sumptuós del món en tertulia de les de Gómez és tot u.

El públic de bona fe estava a les butaques i rigué constantment. Mai la producció provinciana d'En Martínez Sierra que es jugava, tingué un ambient tan exacte. De la boca d'un dels còmics sortí un «Dios» amb una s tan llarga i comprometedora que, volterianament, la riallada de la gent arribà al summum, i, és clar, al final no aplaudien.

Entre bastidors es comentava la poca admiració que sentia la selecta concurrència, i una de les senyoretes actrius—gentilíssima per cert—exclamà: «Ya es cosa sabida que el público de beneficencia no aplaude.»

No és aquí el mal. Per la gent castellanitzada que es converteix en Vila-Cursi, tots el públics ho són de beneficència. Riuen, passen l'estona i després no piquen de mans. La discreció els obliga a no convertir el xibarrí en tabola.

—Renooooi, renooooi! Quin be de Deu de bitllets! Diu que tots són de mil pessetes, però que n'hi ha un que fins és kilomètric!

Consells

*Si ets pobre i vols tenir gos
pensa que heu de menjà els dos.*

*Si algún cop vas convidat
estiga't de llepà el plat.*

*Si sou tres i us aveniu,
no sabs la sort que teniu.*

*Si bé el treballà és cansat,
més cansa el estar parat.*

*Si tens dona, sogra i filles,
ja cal que et posis faldilles.*

MITJA-CUCA.

Els conflictes del home qui té torreta

L'home qui té torreta, és més que un home, car ell podriem dir que disfruta de dos vides; això és, d'un jo i un altre jo, d'un jo ciutadà i un jo rural, d'un jo que va al teatre i als concerts i al despatx i a la fàbrica i al casino, i d'un altre jo que llaura i veu florir l'ametller, i veu fruitar el taronger, i veu fullar l'arbreda, i creixer el lilà, i rajar la cascata, i brotar els rosers, i s'assoleia i es mulla i es neva, etc., etc.

Ningú que no tingui torreta podria imaginar els conflictes que's produeixen entre els dos jos, ni els abismes de melancolia que l'un obre als peus de l'altre, ni la fermesa que és necessària al «un» per a no deixar-se dominar per l'«altre», i al «altre» per a no deixar-se dominar per l'«un». Així és que el ciutadà dels dos jos, podria ésser representat com un monstre de dues testes, tant en ell prenen valor les dues energies que constitueixen el fons de la seva vida; i tal com el veiem passejar-se o correr atrafegat per les Rambles, ningú diria la lluita que s'agita en el seu interior, ni l'esforç de voluntat que presuposa la direcció dels seus passos.

Perquè la torreta, essent el centre del jo rural, i no podent contenir en ella el jo rural, es converteix en pes del jo rural damunt la vida del jo ciutadà. El jo ciutadà es queixa de l'aflicció que li produeix el jo rural, i el jo rural fa el mateix respecte al jo ciutadà, que'l força a viure fora del seu centre.

On trobar la solució d'aquest conflicte? Com resoldre els mil incidents, les topades immenses que's produeixen d'un cap de dia a l'altre...?

Aquí, aquí hi ha veritablement un problema.

Un matí de primavera, el ciutadà qui té torreta obre els ulls. Entra per la persiana, a través dels vidres del balcó un raig de sol. El canari del pis de dalt canta; una ombra bategant interromp sobtadament la línia solejada (es un colom qui vola enfora.) El ciutadà pensa amb la torreta. — Noia, quina hora es? — diu el ciutadà. — Les 8 — diu la muller, que ja trasteja discretament en la cambra veïna, i ja tenim els jos en moviment. El jo rural, volent anar a la torreta i el jo ciutadà arrossegant-lo cap a la obligació.

El ciutadà, dèbil enfront les exigències del jo rural, li dona un xic de treva i allà va cap a l'estació, i passa els ravals, i ja som a la carretera: tot es florit i ja es veu la torreta galana tota

plena de lilàs i rosers, i els ocells hi canten i l'aigua del brollador murmura... El jo rural alça el cap enlaire. Núvols rosats, cabanes blanques, aire tebi de la mar regallant la nostra natura, olor de gessamins i roses; torbadora olor de Primavera.

— Noi, son dos quarts de nou.

El jo ciutadà s'imposa. Cal afeïtar-se, polir-se, vestir-se, anar al despatx, enviar a l'estació, fer aquells «pedidos», resoldre aquell dubte de caixa, veure al soci.

El jo rural protesta. Ja hi som.

Per fi guanya el jo ciutadà: i de mala gana l'home que té torreta es vesteix, surt de casa, i en tombar el Passeig de Gràcia gira els ulls anant cap a l'olor de lilàs i roses, cap a la torreta assolada on l'empeny el jo rural.

El sol no donarà un pas aquell dia que l'home que té torreta no el vegi néixer sobre els murs blancs de la casa, damunt les seves finestres closes com las parpelles de la innocència; i la torreta seva és el centre del món, entorn del qual giravolten les hores i els colors de les hores i els perfums de les hores, i el sentit de les hores del seu dia.

LIU LIU.

— Quant costen els enagos i les mitges? — Tant.

— I les mitges, soles?

— Això haurà de demanar-ho a la secció de sabateria.

Mots de galania

*Per vosaltres, nines Bien,
he rimat aquesta trova.*

*Per les que heu passat, Deu meu,
els anys de color de rosa
entre'ls murs emblanquinats
d'algun pensionat de moda.*

*Per vosaltres que sabeu
Numismàtica y Retòrica,
i resoleu equacions
amb tres dotzenes d'incògnites,
pianistes que acabeu
enfrent d'una pianola.*

*Per les que cada mati
teniu la paciència boja
d'estar-vos assoleiant
en el Passeig de la goma,
per veure d'entabonar*

*algún dandy dels que corren
amb sabates de xarol
i amb antiparres de conxa.*

*Per vosaltres, nines Bien,
que quan el sol va a la posta
en aquell Cine os trobeu
amb tots els de la Colonia.*

*Per les que al sortí al carrer
oblídeu la llengua vostra:
per vosaltres que sabeu
quatre mots de trenta coses,
però sou senzillament
empolainades colorres
puix no sabeu què os dieu
ni resant el Pare-nostre.*

*Per vosaltres, nines Bien,
he rimat aquesta trova.*

PEROT

Els deù motius

Per deù motius es casaren:

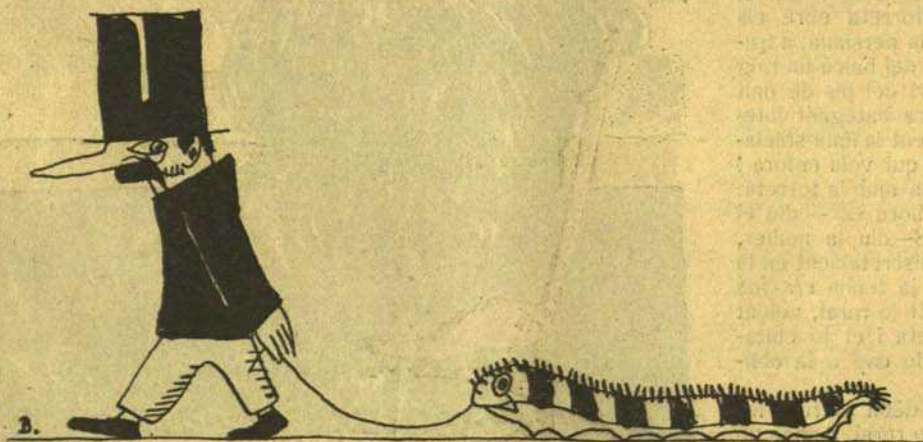
No sabien què fer.
Tenien molts diners.
Estaven cansats sense saber de què.
Eran de gènit ben diferent.
Els agradava fer allò que els passava pel cap.
Anaven tot sovint al cinematògraf.
Ella era rossa.
Ell era calavera.
Volien lliberar-se de les seves famílies.
Van arribar a un punt, que no hi havia més remei.

Per deù motius es separaren:

No sabien què fer.
Tenien molts diners.
Estaven cansats sense saber de què.
Eren de gènit ben diferent.
Els agradava fer allò que els passava pel cap.
Anaven tot sovint al cinematògraf.
Ella era rossa.
Ell era calavera.
Volien lliberar-se de les seves famílies.
Van arribar a un punt, que no hi havia més remei.

Per l'ajust,

FERRIOLS

RECORD DEL DIUMENGE PASSAT.

—Anem a casa, Cuca Fera, anem: que avui, amb tot això de la Jura de la Bandera, la Creu Roja i els toros, et podrien pendre per altre.

LA COLA BADADA

Mitja-Cuca.—Alguns estan realment molt bé, sobre tot el darrer que publiquem. Endavant, jove. Pit i fora! com es deia en 1870; cap als cimats! com es deia en 1900; *excelsior*, com es diu en 1917.

H. q. P. i q. R.—Esmenat podrà anar.

Catom.—S'ha de comprar un pinzell, perquè la ploma d'escriptori guixa poc.

J. B.—Hi ha facilitat; podrà fer-nos requisidets.

V.—No s'embranqui en caricatura política: perquè ja tenim els que se n'encarreguen al peu del canó. Facin dels altres: veiem si li podem dar *aprovat*.

Un industrial sense cor.—Si vostè vol romandre sord

fins a les més justes reivindicacions del proletariat, té una manera ben senzilla de conseguir-ho: acostumi's a anar de Barcelona a Sarrià i viceversa en el que havia estat tren de vapor; i prengui, a son gust, segona o tercera, però seient en el vagó mig-partit en dos departaments, l'un de segona i l'altre de tercera classe.

El revisor, quan passa de l'un a l'altre departament, en juga la porta amb tan desconsiderat estrèpit, que no trigarà en deixar-lo sord fins per les reivindicacions més aixordadores dels obrers.

Rata.—Complagut.

E. J.—Aprofitarem cosas.

M. Q.—L'últim acudit d'En Vallès es el següent:—Quin és el país més refractari a l'aviació?—*Alas...ca!*

LA RIALIA D'ALTRI

Conferenciant: «Què veiem damunt nosaltres quan sortim en un dia clar? Veiem el cel blau. I què veiem damunt nosaltres en un dia de pluja?»

Una veu de l'auditori: «Generalment veiem un paraigües.»

Trinxeraire: «Dispensi, senyor, voldria canviar-me una moneda de dues pessetes?»

Adroguer: «Prou, bailet; i per què vols canviar-la?»

«Perquè la mare diu que és falsa.»

PEARSON'S WEEKLY

El mestre (a un noi): «De manera que has vingut a l'escola sense mànec ni ploma, oi? Què diries si un de nostres soldats anés a la lluita sense fusell?»

Tomaset: «Que és un oficial.»

El gos trinxeraire:—Que fas, tan encaratat?

LIFE.

Ell: «Fem nedar totes les dones! Es una gran educació per elles! Al menys se'n treu un gran avantatge.»

Ella: «Quin, amor meu?»

Ell: «Els ensenya a estar amb la boca tancada.»—TIT-BITS.

Un home, que havia anat a una clínica a fer-se curar un braç, indòcil a la higiènica prescripció de no escupir a terra, ho feia regularment, gairebé cada minut. Un criat es permeté aconsellar-li que llegís el cartellet que, en prevenció de casos semblants, tenia penjat devora seu.

L'home, imperturbable, i amb l'aire de saber-la llarga, respongué:

—«No tingui por: per això hi poso els peus damunt. Així mato tots els microbis.»

DOMENICA DEL CORRIERE.

REFECTORIUM

■ RAMBLA DEL CENTRE, 36 ■

Lloc per al ensomni i l'àpet suculent

Qui hi entre per curiositat, hi torna per conviccó

Vetaquí que tres *Romanones* portaven uns presos, ben fermats, perquè eren una colla de brètols que n'havien fet de seques i de verdes.

Però els abjectes i pèrfids individus, que havien vist com es deslligava en el Circ Eqüestre el *Rei de les Cadenes*, de cop i volta conseguiren posar-se a corre fins qui sab aon.

I els *Romanones* es van quedar sense cap.

COPDEMARTELL